

תענית י'ד. (שורה 17) עד טו. (סוף הפרק)

'התרעה' של 7 התעניות האחרונות על הגשמים:
בשופרות.

'התרעה' של שאר פורעניות:
רב יהודה (וברייתא א'): בשופרות.
רב (וברייתא ב'): בסליחות (עננו אבינו עננו וכו').

עוברות ומניקות בתעניות על הגשמים

לא מתענות ב - 3 ראשונות. [כי עדיין לא מרובה הכעס מהשמים]
מתענות ב - 3 האמצעיות.
לא מתענות ב - 7 האחרונות. [כי קשה להם להתענות כל כך הרבה]

מקום הזקוק לגשם בקיץ – באיזה ברכה שואל גשמים?

רבי, ר"ש, פסיקת הגמרא: בשומע תפילה (כיחידים).
רבי יהודה, רב נחמן: בברכת השנים (כציבור).

כמה תעניות יש לקבוע?

ר' אמי ורבי:
13 (אין מטריחין את הציבור יותר מדי)
ר' יוחנן ורשב"ג:
על הגשמים: 13 (אחרי זה עבר החלק המשמעותי של החורף)
על צרות אחרות: עד שיענו.

אם היו לחנות 2 פתחים: פותח אחד לגמרי.
אם החנות לא פתוחה (באופן בולט) לרשות הרבים: פותח כדרכו.

פתיחת חנויות ב-7 תעניות ציבור האחרונות

ביום שני:
פותחים קצת את החנויות לפנות ערב.
ביום חמישי:
פותחים לגמרי את החנויות כל היום.

ציטוט מהמשנה יב:

עברו כל התעניות ולא ירדו גשמים:

ממעטין ב:
משא ומתן,
בנין ונטיעה,
אירוסין ונישואין,
ובשאלת שלום בין אדם לחבירו.

'בנין ונטיעה' מדובר דווקא ב:

בנין של שמחה (לבנות בית שישמש לנישואין ולחתן).
נטיעה של שמחה (אילן שנוטעים כשנולד בן למלך).

- תלמידי חכמים לא שואלים זה את זה לשלומו.
- אם עם הארץ שאל בשלום ת"ח, יענה לו (מחשש לאיבה) בשפה רפה ובכבוד ראש.
- מתעטפין ויושבין כבני אדם הנזופין למקום.

קביעות של ר' אלעזר

- אין אדם חשוב רשאי ליפול על פניו, אא"כ בטוח שייענה בתפילתו.
- אין אדם חשוב רשאי לחגור שק, אא"כ בטוח שייענה.
- משה ואהרן נענו לאחר שנפלו על פניהם, יהושע וכלב נענו לאחר שקרעו בגדיהם.
- לעתיד לבוא – מלכי הגוים שיראו את ישראל יקומו ושרי הגוים ישתחוו.

ר' זירא/רשב"נ:
יהושע גם נפל וגם קרע.

ר' זירא/רשב"נ:
השרים גם יקומו וגם ישתחוו.